

НАРЕДБА № 2 ОТ 8 СЕПТЕМВРИ 2015 Г. ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

В сила от 11.09.2015 г.

Издадена от Министерството на образованието и науката

Обн. ДВ. бр.70 от 11 Септември 2015г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат условията и редът за разработване на вътрешна система за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение в институциите по чл. 9, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

(2) С наредбата се определят принципите за осигуряване на качеството, изискванията към институциите по чл. 9, ал. 1 ЗПОО за усъвършенстване на процесите за управление на качеството, както и показателите, условията и редът за измерване на постигнатото качество.

Чл. 2. (1) Качеството на професионалното образование и обучение е съвкупност от характеристики на професионалното образование и обучение, които са в съответствие с очакванията и потребностите на личността и на обществото.

(2) Качеството на професионалното образование и обучение се осигурява чрез управление на процеса на развитие на институцията, основан на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения в работата на институцията.

(3) Качеството на професионалното образование и обучение се осигурява при спазване на следните принципи:

1. целенасоченост към постигане на високи резултати на професионалното образование или професионалното обучение;
2. ориентираност на обучението към изискванията и потребностите на пазара на труда;
3. ефикасност при ползване на ресурсите и ефективност;
4. ангажираност на всички участници в професионалното образование и обучение в процеса за осигуряване на качеството;
5. удовлетвореност на участниците в процеса на обучението и на другите заинтересовани лица;
6. приемственост на политиките и постиженията, прилагане на добри практики;
7. прозрачност, демократичност и социален диалог.

(4) За осигуряване на качеството всяка институция по чл. 9, ал. 1 ЗПОО разработва вътрешна система за осигуряване на качеството.

Чл. 3. Управлението на качеството е непрекъснат процес за въздействие върху факторите и условията, от които зависи качеството на професионалното образование и обучение и резултатите от него, и се осъществява на национално, регионално и институционално равнище.

Чл. 4. (1) Измерването на постигнатото качество е съвкупност от действия за определяне на резултатите на институцията по критерии за конкретен период на измерване и съпоставянето им с определените равнища на качеството по всеки критерий.

(2) Измерването на постигнатото качество в институциите по чл. 9, ал. 1 ЗПОО се осъществява ежегодно чрез самооценяване.

Раздел II.

Условия и ред за разработване на вътрешна система за осигуряване на качеството на

професионалното образование и обучение

Чл. 5. (1) Вътрешната система за осигуряване на качеството по чл. 2, ал. 1 е съвкупност от взаимно свързани действия и мерки за постигане, поддържане и развиване на качеството на провежданото професионално образование и/или обучение в институцията и резултатите от него в съответствие с държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии и на действащото законодателство.

(2) Вътрешната система за осигуряване на качеството включва:

1. политиката и целите по осигуряване на качеството;
2. органите за управление на качеството и правомощията им;
3. правилата за нейното прилагане;
4. годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
5. условията и реда за измерване на постигнатото качество чрез самооценяване.

Чл. 6. Политиката и целите по осигуряване на качеството се разработват от директора, съответно от ръководителя на институцията в съответствие със стратегията за развитие на институцията.

Чл. 7. Органи за управлението на качеството са:

1. директорът, съответно ръководителят на институцията;
2. педагогическият съвет - за училищата по чл. 9, ал. 1 ЗПОО, а за центровете за професионално обучение - съответният орган, определен в правилника за устройството и дейността на институцията;
3. отговорникът по качеството.

Чл. 8. (1) За функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството в институцията се определят комисия или комисии за:

1. разработване на правила за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализирането им;
2. разработване на годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
3. разработване на конкретни процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването;
4. провеждане на самооценяването.

(2) Броят на членовете, съставът и срокът за изпълнение на работата на комисията или комисии се определят от директора, съответно от ръководителя на институцията в зависимост от вида и обема на възложените задачи.

(3) В състава на комисията или комисии може да се включват и външни специалисти.

(4) Комисията или комисии се определят в срок до 5 януари на всяка календарна година за центровете за професионално обучение, а за училищата по чл. 9, ал. 1 ЗПОО - в срок до 5 септември преди началото на всяка учебна година.

Чл. 9. Директорът, съответно ръководителят на институцията:

1. организира, контролира и отговаря за цялостната дейност за функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството;
2. разработва политиката и целите по осигуряване на качеството;
3. определя отговорника по качеството;
4. определя състава на комисията или комисии по чл. 8;
5. утвърждава годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяването след приемането му от органа по чл. 7, т. 2 и коригиращите мерки в хода на изпълнението му;
6. утвърждава процедурите по критериите и инструментариума към тях за провеждане на дейностите по самооценяването;
7. утвърждава коригиращи мерки и дейности за следващия период на измерване на качеството въз основа на годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване;

8. провежда мониторинг на дейностите по осигуряване на качеството в институцията;
9. представя годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване на регионалния инспекторат по образованието за училището или на Националната агенция за професионално образование и обучение - за центъра за професионално обучение;
10. организира обучение на персонала за осигуряване на качеството в институцията.

Чл. 10. Органът по чл. 7, т. 2 приема:

1. политиката и целите по осигуряване на качеството;
2. правилата за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализацията им като част от правилника за дейността на обучаващата институция;
3. годишния план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
4. годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване.

Чл. 11. (1) Отговорникът по качеството отговаря за функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството, като:

1. организира и координира работата на комисията или комисиите по чл. 8;
2. изготвя годишен доклад за резултатите от проведеното самооценяване;
3. предлага коригиращи мерки за изпълнението на годишния план-график за провеждане на дейностите по самооценяването и организира и координира изпълнението им.

(2) Отговорникът по качеството се определя от директора, съответно от ръководителя на институцията в срок до 5 септември преди началото на учебната година за училищата по чл. 9, ал. 1 ЗПОО, а за центровете за професионално обучение - не по-късно от 5 януари на календарната година.

Чл. 12. Правилата за прилагането на вътрешната система за осигуряване на качеството се разработват от комисията по чл. 8, ал. 1, т. 1 и се приемат от органа по чл. 7, т. 2 като част от правилника за дейността на обучаващата институция и включват:

1. правомощията на участниците във вътрешната система за осигуряване на качеството;
2. реда за организиране и провеждане на самооценяването;
3. реда и начина за съхранение на доказателствените материали за проведеното самооценяване;
4. взаимодействието на институцията със социалните партньори и другите заинтересовани страни за осигуряване на качеството;
5. начина за информиране на обществеността за получените резултати от проведеното самооценяване в обучаващата институция.

Чл. 13. (1) Годишният план-график съдържа дейностите по самооценяването, групирани по критериите в приложение № 1 и приложение № 2, като задължително се посочва и видът на инструментариума към тях, както и сроковете и отговорните лица за изпълнението им.

(2) План-графикът по ал. 1 се утвърждава от директора, съответно от ръководителя на институцията в срок до 31 януари на всяка календарна година за центровете за професионално обучение, а в срок до 30 септември на всяка учебна година - за училищата по чл. 9, ал. 1 ЗПОО.

(3) При необходимост отговорникът по качеството предлага на директора, съответно на ръководителя на институцията коригиращи мерки за изпълнение на годишния план-график. След утвърждаване на мерките организира и координира изпълнението им.

Раздел III.

Условия и ред за измерване на постигнатото качество

Чл. 14. (1) Измерването на постигнатото качество на професионалното образование и обучение се осъществява от институциите по чл. 9, ал. 1 ЗПОО чрез прилагането на процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването.

(2) Периодът за самооценяване за центровете за професионално обучение е календарна година, а за училищата по чл. 9, ал. 1 ЗПОО - учебна година.

(3) Самооценяването се извършва от комисия или няколко комисии по чл. 8, ал. 1, т. 4.

Чл. 15. (1) Самооценяването в училищата по чл. 9, ал. 1 ЗПОО, с изключение на професионалните колежи, се извършва по критерии и показатели към тях съгласно приложение № 1.

(2) Самооценяването за центровете за професионално обучение и професионалните колежи се осъществява по критерии и показатели към тях съгласно приложение № 2.

(3) Критериите по ал. 1 и 2 са групирани по следните области на оценяване:

1. достъп до професионално образование и обучение;
2. придобиване на професионална квалификация;
3. реализация на лицата, придобили професионална квалификация.

(4) Показателите към всеки критерий са количествени и/или качествени и определят равнището на качеството по съответния критерий.

Чл. 16. (1) Критериите се оценяват с точки, като максималният общ брой точки по всички критерии е 100.

(2) Максималният брой точки за всеки критерий се разпределя по показатели в четири равнища на оценяване.

Чл. 17. (1) Постигнатото качество се определя чрез крайна оценка, която се формира от сбора от получените точки по всички критерии.

(2) Крайната оценка на постигнатото качество може да е със следните количествени и качествени равнища:

1. отлично - при крайна оценка от 91 до 100 точки;
2. добро - при крайна оценка от 66 до 90 точки;
3. задоволително - при крайна оценка от 46 до 65 точки;
4. незадоволително - при крайна оценка до 45 точки включително.

Чл. 18. (1) Самооценяването се провежда по процедури, утвърдени от директора, съответно от ръководителя на институцията.

(2) По всеки критерий се разработва процедура, която съдържа предмет и цел; инструментариум; описание на технологията на провеждане; вида на доказателствения материал (справка, контролна карта, протоколи, въпросници, анкети и др.); начините на обработване на доказателствения материал; режима на съхранение и защита на информацията; отговорностите на лицата по чл. 13, ал. 1.

Чл. 19. (1) За проведеното самооценяване отговорникът по качеството изготвя годишен доклад, който включва: цел на самооценяването; информация за външната и вътрешната среда, в която функционира институцията през периода на самооценяването; резултати от самооценяването; сравняване на оценките по критериите с предходния период на самооценяване; анализ на получените резултати; постижения и добри практики; резултати от оценяването, нуждаещи се от подобрене, и предложение за коригиращи мерки и дейности.

(2) Към доклада може да се прилагат графики, таблици, статистическа информация и други информационни материали.

(3) Приетият от органа по чл. 7, т. 2 годишен доклад се представя в срок до:

1. 15 октомври на всяка година - от училищата по чл. 9, ал. 1 ЗПОО, в съответния регионален инспекторат по образованието;

2. 31 януари на всяка година - от центровете за професионално обучение на Националната агенция за професионално образование и обучение.

Раздел IV.

Изисквания към институциите за усъвършенстване на процесите за управление на

качеството

Чл. 20. Усъвършенстването на процесите за управление на качеството се постига при спазване на следните изисквания от институциите по чл. 9, ал. 1 ЗПОО:

1. да подобрява работната среда чрез:
 - а) прилагане на механизми за адаптиране на обучавания към средата на институцията;
 - б) осигуряване на достъпна архитектурна среда;
 - в) модернизирание на материално-техническата база и обновяване на информационната инфраструктура;
 - г) развитие на организационната култура в институцията;
2. да осигурява развитие на персонала чрез:
 - а) подобряване на възможностите за допълнителна и продължаващата квалификация на учителите/преподавателите по специалността им от висшето образование, за подобряване на тяхната иновационна култура и личностна ефективност;
 - б) изграждане на култура за осигуряване на качеството;
 - в) създаване и поддържане на открита и ясна комуникация в институцията;
 - г) повишаване на ефективността на административното обслужване;
 - д) повишаване на мотивацията и инициативността на всички участници в процеса на професионалното образование и обучение;
3. да подобрява резултатите от обучението чрез:
 - а) повишаване на мотивацията на обучаемите;
 - б) повишаване на дела на успешно придобилите професионална квалификация;
 - в) намаляване дела на раноотпадналите от обучението;
 - г) повишаване на дела на обучените, провели практическо обучение в реална работна среда;
 - д) създаване на механизъм за ранно предупреждение за различни рискове;
4. да подобрява взаимодействието с местната общност, със социалните партньори, работодателските организации, университетите и други заинтересовани страни чрез:
 - а) разширяване на възможностите за практическо обучение в реална работна среда;
 - б) проучване и прилагане на добри практики на сродни институции;
 - в) подобряване на възможностите за достъп до информация на участниците в професионалното образование и обучение;
 - г) информирание на общността и заинтересованите страни за добрите практики и постиженията на институцията в областта на осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение;
 - д) участие в проекти, свързани с повишаване на качеството на професионалното образование и обучение.

Раздел V.

Методическо подпомагане и мониторинг

Чл. 21. (1) За осигуряване на качеството в институциите по чл. 9, ал. 1 ЗПОО се осъществява методическо подпомагане и мониторинг.

(2) Методическото подпомагане за разработване и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството включва: консултиране, информирание, инструктиране и представяне на добри практики.

(3) Мониторингът е вътрешен и външен, като резултатите от него включват констатации, изводи и препоръки за вземане на информирани решения за усъвършенстване на процеса за осигуряване на качеството в съответната институция.

(4) Вътрешният мониторинг се осъществява от директора, съответно от ръководителя на институцията.

(5) Методическото подпомагане и външният мониторинг се осъществяват за училищата по чл. 9, ал. 1 ЗПОО - от Министерството на образованието и науката и от регионалните инспекторати по образованието, а за центровете за професионално обучение - от Националната агенция за професионално образование и обучение.

Раздел VI. Финансиране

Чл. 22. (1) Дейностите за изграждане и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение се финансират, както следва:

1. държавните и общинските училища по чл. 9, ал. 1 ЗПОО - със средства от субсидия по формула и от собствени приходи;

2. центровете за професионално обучение и частните училища по чл. 9, ал. 1 ЗПОО - със средства от собствени приходи.

(2) Институциите по чл. 9, ал. 1 ЗПОО могат да ползват и други източници на финансиране - спонсорство, национални и международни програми и проекти и други.

Заклучителни разпоредби

§ 1. Тази наредба се издава на основание чл. 9а, ал. 4 от Закона за професионалното образование и обучение и е съгласувана с министъра на труда и социалната политика, с министъра на икономиката, с министъра на културата, с министъра на младежта и спорта и с министъра на земеделието и храните.

§ 2. Тази наредба влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение № 1 към чл. 15, ал. 1

Критерии по области на оценяване и показатели за измерване

№ по ред	Наименование на критериите по области на оценяване	Макс. бр. точки	Показатели за измерване	
1.	Област: Достъп до професионално образование и обучение	20		
1.1.	Публичност и популяризиране на предлаганото ПОО и съдържанието му	3,0	Липсват начини и средства за разпространяване на информация, свързана с дейността на училището, в т.ч. и училищен сайт 0 т.	Изготвят се и се издават информационни, рекламни и други видове табла в сградата на училището, има статичен училищен сайт 1,0 т.
1.2.	Осигурена достъпна архитектурна среда	3,0	Не е осигурена 0,0 т.	Обособени рампи към входовете; адаптирано санитарно помещение за специални потребности на ползващите ги 1,5 т.
1.3.	Наличие на материално-техническа база за обучение по предлаганите професии (кабинети, учебни работилници, лаборатории и др.) в съответствие с изискванията на ДООИ	5,0	Има учебни работилници/лаборатории, но не по всички изучавани професии/специалности; наличните са оборудвани с морално и физически остаряла, често повреждаща се техника 0 т.	Има учебни работилници/лаборатории по всички изучавани професии/специалности; оборудвани с морално и физически остаряла, често повреждаща се техника 1, 5 т.
1.4.	Предлагане на обучение по професии и специалности с приоритетно значение на регионалния пазар на труда	3,0	Няма професии/ специалности, изучавани в училището, които са с приоритетно значение на регионалния пазар на труда 0 т.	Една от изучаваните в училището професии/специалности е с приоритетно значение на регионалния пазар на труда 1,0 т.

1.5.	Равнище на административно обслужване	2,0	Административното обслужване не е ефективно, налице са жалби, не се използват възможностите на ИКТ; служителите, които го осъществяват, не са компетентни, често са груби и неучтивни	Административното обслужване достъпно, на добро равнище, но използване на ИКТ; служителите които го осъществяват, са компетентни, но не винаги са вежливи и коректни
			0 т.	0,75 т.
1.6.	Осигуряване на възможност за професионално образование и обучение в различни форми на обучение	1,0	Училището осигурява възможност за професионално образование и обучение само в една форма на обучение	Училището осигурява възможност за професионално образование и обучение в две форми на обучение
			0 т.	0,5 т.
1.7.	Относителен дял на учениците и/или курсистите от уязвими групи ¹ спрямо общия брой обучавани - %	2,0	До 2 %	От 2 % до 5 %
			0,5 т.	1,0 т.
1.8.	Предоставяне на възможност за професионално обучение и валидиране на професионални знания, умения и компетентности на лица, навършили 16 години	1,0	Не се предоставя възможност за професионално обучение и валидиране на лица, навършили 16 години	Предоставя се възможност за професионално обучение и валидиране на лица, навършили години, по една професия/специалност
			0 т.	0,5 т.
2.	Област: Придобиване на професионална квалификация	65		
2.1.	Функционираща вътрешна система за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение в училището	2,0	Няма разработена вътрешна система	Разработена е вътрешна система осигуряване на качеството и тя функционира епизодично
			0 т.	0,75 т.

2.2.	Създаден механизъм за ранно предупреждение за различни рискове	1,0	Няма създаден 0 т.	Има създаден механизъм, но той функционира координирано 0,5 т.
2.3.	Създаден механизъм за вътрешен мониторинг и контрол на качеството	1,0	Няма създаден 0 т.	Има създаден механизъм за мониторинг и контрол, чиито дейности обхващат до 50 % от показателите за измерване на постигнатото качество 0,5 т.
2.4.	Проведено измерване на постигнатото качество чрез самооценяване	3,0	Не е проведено самооценяване 0 т.	Проведено е самооценяване, но не е изготвен доклад 0,5 т.
2.5.	Относителен дял на информирани и консултираните за кариерно развитие обучавани в ПОО от общия брой обучавани - %	3,0	Няма информирани и консултирани обучавани за кариерно развитие 0,0 т.	До 30 % 1,0 т.
2.6.	Относителен дял на учебните програми за производствена практика, ЗИП и СИП по професионална подготовка, разработени с участието на представители на бизнеса, от общия брой на тези учебни програми - %	2,0	Няма учебни програми за производствена практика, ЗИП и СИП по професионална подготовка, разработени с участието на представители на бизнеса 0,0 т.	До 25 % 0,5 т.
2.7.	Осигуреност на педагогическия персонал с квалификация, съответстваща на изискванията към обучаващите, определени в ДООИ за придобиване на квалификация по професия	2,0	До 50 % 0 т.	От 51 до 75 % 0,5 т.

2.8.	Осигурени условия за интерактивно обучение и учене	2,0	Няма осигурени условия 0,0 т.	Осигурени са условия за ползване на мултимедия в процеса на обучение. Прилагат се интерактивни методи, като: ситуационни (симулация, ролеви игри, казуси и др.); опитни (проекти, експерименти); дискуссионни (дебати, беседи, дискусии) 1,0 т.
2.9.	Относителен дял на учителите, участвали в различни форми на допълнително и продължаващо обучение, от общия брой учители - %	2,0	Няма учители, участвали в допълнително и продължаващо обучение 0,0 т.	До 20 % 1,0 т.
2.10.	Относителен дял на учителите, участвали в допълнително обучение чрез мобилност в друга страна и/или на работно място в реална работна среда, от общия брой учители - %	2,0	Няма учители, участвали в допълнително обучение чрез мобилност в друга страна и/или на работно място в реална работна среда 0,0 т.	До 10 % 1,0 т.
2.11.	Относителен дял на учениците/курсистите, провели практическо обучение на работно място в реална работна среда и/или в условията на мобилност в друга страна, от общия брой обучавани, които по учебен план провеждат практическо обучение - %	4,0	Няма договори с работодатели, практическите занятия се провеждат само в училището 0,0 т.	Учебната практика се провежда в училището, а за производствената практика са осигурени работни места в реална работна среда само до 30 % от учениците/курсистите, които провеждат такава 1,5 т.

2.12.	Относителен дял на отпадналите ² от ПОО към постъпилите в началото на обучението - %	2,0	Над 5 % 0,0 т.	От 4 % до 5 % 0,75 т.
2.13.	Относителен дял на придобилите професионална квалификация от постъпилите в началото на обучението - %	4,0	От 20 % до 39 % 1,0 т.	От 40 % до 59 % 2,0 т.
2.14.	Относителен дял на придобилите професионална квалификация лица от уязвимите групи към постъпилите в началото на обучението лица от тези групи - %	2,0	От 20 % до 39 % 0,50 т.	От 40 % до 59 % 1,0 т.
2.15.	Относителен дял на успешно положилите държавните изпити и/или изпитите по теория и по практика на професията от допуснатите - %	4,0	От 20 % до 39 % 1,0 т.	От 40 % до 59 % 2,0 т.
2.16.	Относителен дял на проведените изпити за придобиване на квалификация по професии с участието на социалните партньори от общия брой на проведените изпити - %	4,0	Социалните партньори са поканени, но не участват в провеждането на изпитите за придобиване на квалификация по професии поради отказ (с писмо или мълчалив отказ) 0,75 т.	Социалните партньори се отзовават на поканите на училището и участват в до 30 % от изпитите 2,0 т.
2.17.	Организация и планиране на урока	4,0	До 30 % от учителите имат достатъчни умения при планиране на урока и/или не разбират необходимостта да извършват промени в плановете си, за да отговорят на нуждите на групи или отделни ученици/курсисти (изоставащи, напреднали) 0,75 т.	От 31 % до 60 % от учителите имат достатъчни умения при планиране на урока, проявяват гъвкавост и разбират необходимостта да извършват промени в плановете си, за да отговорят на нуждите на групи или отделни ученици/курсисти (изоставащи, напреднали) 2,0 т.

2.18.	Използване на разнообразни форми за проверка на знанията, уменията и компетентностите на учениците/курсистите	4,0	От 10 % до 30 % от учителите използват разнообразни форми за проверка на знанията, уменията и компетентностите на учениците/курсистите 0,75 т.	От 31 % до 60 % от учителите използват разнообразни форми за проверка на знанията, уменията и компетентностите на учениците/курсистите 1,5 т.
2.19.	Точно и ясно формулиране на критериите за оценяване на знанията, уменията и компетентностите, информираност на учениците/курсистите за тях	3,0	От 10 % до 30 % от учителите имат точно и ясно формулирани критерии за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на учениците/курсистите. Учениците/курсистите са запознати с критериите 0,75 т.	От 31 % до 60 % от учителите имат точно и ясно формулирани критерии за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на учениците/курсистите. Учениците/курсистите са запознати с критериите 1,5 т.
2.20.	Ритмичност на оценяването	2,0	От 10 % до 30 % от учителите оценяват ритмично постиженията на учениците/курсистите в съответствие с Наредбата за системата за оценяване, проверяват прецизно писмените работи, отстраняват грешките, оценяват ги и поставят аргументирана рецензия. Съхраняват входно и изходно ниво до края на учебната година 0,5 т.	От 31 % до 60 % от учителите оценяват ритмично постиженията на учениците/курсистите в съответствие с Наредбата за системата за оценяване, проверяват прецизно писмените работи, отстраняват грешките, оценяват ги и поставят аргументирана рецензия. Съхраняват входно и изходно ниво до края на учебната година 1,0 т.
2.21.	Относителен дял на учениците, участвали в състезания, олимпиади, конкурси и др. от общия брой ученици - %	2,0	От 10 % до 30 % 0,5 т.	От 31 % до 60 % 1,0 т.

2.22.	Реализирани училищни, национални и международни програми и проекти	2,0	Училището няма участие в програми и проекти 0,0 т.	Училището участва в програми, кандидатства с разработени проекти, но няма класирани такива (училищни, национални, европейски, други международни) 0,75 т.
2.23.	Дейност на училищното настоятелство	2,0	Има създадено училищно настоятелство, но през учебната година няма реализирана дейност 0,0 т.	Има създадено училищно настоятелство, но през учебната година епизодично реализира дейност по инициатива на ръководството на училището 0,75 т.
2.24.	Сътрудничество с родителите	2,0	Родителите не са информирани за учебните планове и програми по професиите/ специалностите; не са информирани за организирани от училището извънкласни дейности и не са мотивирани за участие в тях 0,0 т.	Има изграден информационен канал за учебните планове по професии/специалности, родителите са запознати на родителска срещане с училищния учебен план. Родителите са информирани за планираните извънкласни дейности, но не проявяват интерес 0,75 т.
2.25.	Относителен дял на успешно положилите държавните зрелостни изпити от допуснатите - %	2,0	От 20 % до 39 % 0,5 т.	От 40 % до 59 % 1,0 т.

2.26.	Сътрудничество с работодатели и браншови организации на местно и регионално равнище		Училището не си сътрудничи с работодателите и браншовите организации на местно и регионално равнище	Училището си сътрудничи с работодателите и браншовите организации на местно и регионално равнище във връзка с провежданите изпитите за придобиване на професионална квалификация
		2,0	0,0 т.	0,75 т.
3.	Област: Реализация на лицата, придобили професионална квалификация	15		
3.1.	Относителен дял на реализираните лица на пазара на труда по професията (една година след придобиването на професионалната квалификация) от общия брой придобили професионална квалификация - %		Под 10 %	От 10 % до 39 %
		3,0	0,0 т.	1,0 т.
3.2.	Относителен дял на придобилите професионална квалификация, продължили в следваща степен на образование и/или степен на професионална квалификация, от общия брой придобили професионална квалификация - %		Под 10 %	От 10 % до 39 %
		3,0	0,0 т.	1,0 т.

3.3.	Степен на удовлетвореност на придобилите професионална квалификация от качеството на професионалната подготовка - проучвания чрез анкети/интервюта и други с най-малко 50 % от придобилите професионална квалификация ³	3,0	Не е осъществено проучване за степента на удовлетвореност на придобилите професионална квалификация от качеството на професионалната подготовка 0,0 т.	Под 50 % от анкетираните са удовлетворени от качеството на професионалната подготовка 0,75 т.
3.4.	Степен на удовлетвореност на работодателите от знанията, уменията и компетентностите на придобилите професионална квалификация и от пригодността им за заетост - проучвания чрез анкети/интервюта и др.	3,0	Не е осъществено проучване за степента на удовлетвореност на работодателите от знанията, уменията и компетентностите на придобилите професионална квалификация и от пригодността им за заетост 0,0 т.	Под 50 % от анкетираните работодатели са удовлетворени от знанията, уменията и компетентностите на придобилите професионална квалификация и от пригодността им за заетост 0,75 т.
3.5.	Степен на удовлетвореност на работодателите от партньорството с институцията - проучвания чрез анкети/интервюта и други с най-малко 50 % от училищните партньори ⁴	3,0	Не е осъществено проучване за степента на удовлетвореност на работодателите от партньорството с институцията 0,0 т.	Под 50 % от анкетираните работодатели са удовлетворени от партньорството с институцията 0,75 т.

¹ Уязвими групи - ученици/курсисти със СОП/ с увреждания; ученици без родители, с един родител, социално слаби; имигранти

² Отпаднали от училище - отписани от училище ученици до 18-годишна възраст преди завършване на последния гимназиален клас

³ При проведено проучване с по-малко от 50 % от придобилите професионална квалификация точки по този показател не се присъждат

⁴ При проведено проучване с по-малко от 50 % от работодателите - училищни партньори, точки по този показател не се присъждат

Критерии по области на оценяване и показатели за измер

№ по ред	Наименование на критериите по области на оценяване	Макс. бр. точки	Показатели за измер	
1.	<p>Област:</p> <p>Достъп до професионално образование и обучение</p>	20		
1.1.	Публичност и популяризиране на предлаганото професионално обучение (ПО) и съдържанието му	3,0	<p>Липсват начини и средства за разпространяване на информация, свързана с дейността на институцията, в т.ч. и сайт на центъра за професионално обучение (ЦПО) или на професионалния колеж</p> <p>0 т.</p>	<p>Изготвят се и се издават информационни, рекламни и др. видове табла в сградата на ЦПО на професионалния колеж, има статичен сайт</p> <p>1,0 т.</p>
1.2.	Осигурена достъпна архитектурна среда	3,0	Не е осигурена	<p>Обособени рампи към входовете</p> <p>1,0 т.</p>
1.3.	Наличие на материално-техническа база за проведените обучения по професии (кабинети, учебни работилници, лаборатории и др.) в съответствие с изискванията на ДООИ	5,0	<p>Има учебни работилници/лаборатории, но не по всички изучавани професии/специалности; наличните са оборудвани с морално и физически остаряла, често повреждаща се техник</p> <p>1,0 т.</p>	<p>Има учебни работилници/лаборатории по всички изучавани професии/специалности, оборудвани с морално и физически остаряла, често повреждаща се техника</p> <p>2,0 т.</p>

1.4.	Проведено обучение по професии и специалности с приоритетно значение на регионалния пазар на труда	3,0	Няма професии/специалности, изучавани в ЦПО или в професионалния колеж, които са с приоритетно значение на регионалния пазар на труда 0 т.	Една от изучаваните в ЦПО или професионалния колеж професии/специалности е с приоритетно значение на регионалния пазар на труда 1,0 т.
1.5.	Равнище на административно обслужване	2,0	Административното обслужване не е ефективно, налице са жалби, не се използват възможностите на ИКТ; служителите, които го осъществяват, не са компетентни, често са груби и неучтиви 0 т.	Административното обслужване достъпно, на добро равнище, не използване на ИКТ; служителите, които го осъществяват са компетентни, но не винаги са вежливи и коректни 0,75 т.
1.6.	Осигуряване на възможност за професионално обучение в различни форми на обучение (за проведени обучения)	1,0	ЦПО или професионалният колеж осигурява възможност за професионално обучение само в една форма на обучение 0,25 т.	ЦПО или професионалният колеж осигурява възможност за професионално обучение в две форми на обучение 0,5 т.
1.7.	Относителен дял на курсистите от уязвими групи ¹ спрямо общия брой обучавани - % (за проведени обучения)	1,0	До 2 % 0,25 т.	От 2 % до 5 % 0,5 т.
1.8	Предоставяне на възможност за валидиране на професионални знания, умения и компетентности на лица, навършили 16 г.	2,0	Не се предоставя възможност за валидиране на професионални знания, умения и компетентности на лица, навършили 16 г. 0 т.	Предоставя се възможност за валидиране на професионални знания, умения и компетентности на лица, навършили 16 г., по една професия/специалност 1,0 т.

2.	Област: Придобиване на професионална квалификация	65		
2.1.	Функционираща вътрешна система за осигуряване на качеството на професионалното обучение в ЦПО или в професионалния колеж	2,0	Разработена, но недействаща вътрешна система за осигуряване на качеството 0,25 т.	Разработена е вътрешна система за осигуряване на качеството и тя функционира епизодично 0,75 т.
2.2.	Създаден механизъм за ранно предупреждение за различни рискове	2,0	Няма създаден 0 т.	Има създаден механизъм, но той функционира координирано 0,75 т.
2.3.	Създаден механизъм за вътрешен мониторинг и контрол на качеството	2,0	Няма създаден 0 т.	Има създаден механизъм за мониторинг и контрол, чиито дейности обхващат до 50 % от показателите за измерване на постигнатото качество 0,75 т.
2.4.	Проведено измерване на постигнатото качество чрез самооценяване (за проведени обучения)	3,0	Не е проведено самооценяване 0 т.	Проведено е самооценяване, но изготвен доклад 1,0 т.
2.5.	Относителен дял на информирани и консултираните за кариерно развитие обучаеми в ЦПО или в професионалния колеж в процеса на обучение от общия брой обучавани - % (за проведени обучения)	1,0	Няма информирани и консултирани обучавани за кариерно развитие 0,0 т.	До 30 % 0,25 т.

2.6.	Относителен дял на учебните програми, разработени с участието на социалните партньори (синдикати, бизнес), от общия брой учебни програми - % (за проведени обучения)	3,0	Няма учебни програми, разработени с участието на представители на социалните партньори (синдикати, бизнес) 0,0 т	До 25 % 0,75 т.
2.7.	Осигурен преподавателски състав с квалификация, съответстваща на изискванията към обучаващите, определени в ДООИ за придобиване на квалификация по професия (за проведени обучения)	2,0	до 50 % 0,5 т.	от 51 до 75 % 1 т.
2.8.	Осигурени условия за интерактивно обучение и учене (за проведени обучения)	3,0	Няма създадени условия 0,0 т.	Осигурени са условия за ползване на мултимедия в процеса на обучение. Прилагат се интерактивни методи, като: ситуационни (симулация, ролеви игри, казуси и др.); опитни (проекти, експерименти); дискуссионни (дебати, беседи, дискусии) 1,0 т.
2.9.	Относителен дял на преподавателите, участвали в различни форми на квалификация, в това число и чрез мобилност в друга страна и/или на работно място в реална работна среда, от общия брой преподаватели - % (за проведени обучения)	4,0	Няма преподаватели, участвали в различни форми на квалификация, в това число и чрез мобилност в друга страна и/или на работно място в реална работна среда 0,0 т.	До 20 % 1,5 т.

2.10.	Относителен дял на курсистите, провели практическо обучение на работно място в реална работна среда от общия брой обучавани - % (за проведени обучения)	5,0	Практическите занятия се провеждат само в ЦПО или в професионалния колеж 0,0 т.	Учебната практика се провежда в ЦПО или в професионалния колеж за производствената практика са осигурени работни места в реална работна среда само за до 30 % от курсистите, които провеждат та 1,5 т.
2.11.	Относителен дял на отпадналите от ПО към постъпилите в началото на обучението - % (за проведени обучения)	3,0	Над 5 % 0,0 т.	От 4 % до 5 % 1,0 т.
2.12.	Относителен дял на придобилите професионална квалификация от постъпилите в началото на обучението - % (за проведени обучения)	5,0	От 20 % до 39 % 0,0 т.	От 40 % до 59 % 1,5 т.
2.13.	Относителен дял на придобилите професионална квалификация лица от уязвимите групи към постъпилите в началото на обучението лица от тези групи - % (за проведени обучения)	2,0	От 20 % до 39 % 0,50 т.	От 40 % до 59 % 1,0 т.
2.14.	Относителен дял на успешно положилите изпитите по теория и по практика на професията от допуснатите - % (за проведени обучения)	5,0	От 20 % до 39 % 0 т.	От 40 % до 59 % 1,5 т.

2.15.	Относителен дял на проведените изпити за придобиване на квалификация по професии с участието на социалните партньори от общия брой на проведените изпити - %	5,0	Социалните партньори са поканени, но не участват в провеждането на изпитите за придобиване на квалификация по професии поради отказ (с писмо или мълчалив отказ) 0 т.	Социалните партньори се отзовават на поканите на ЦПО или на професионалния колеж и участват до 30 % от изпитите 1,5 т.
2.16.	Организация за планиране на преподавателската (учебната) дейност (за проведени обучения)	5,0	До 30 % от преподавателите имат достатъчни умения при планиране на учебната дейност и/или не разбират необходимостта да извършват промени в плановете си, за да отговорят на нуждите на групи или отделни курсисти (изоставащи, напреднали) 0 т.	От 31 % до 60 % от преподавателите имат достатъчни умения при планиране на учебната дейност, проявяват гъвкавост и разбират необходимостта да извършват промени в плановете си, за да отговорят на нуждите на групи или отделни курсисти (изоставащи, напреднали) 1,5 т.
2.17.	Използване на разнообразни форми за проверка на знанията, уменията и компетентностите на курсистите (за проведени обучения)	4,0	От 10 % до 30 % от преподавателите използват разнообразни форми за проверка на знанията, уменията и компетентностите на курсистите 0,5 т.	От 31 % до 60 % от преподавателите използват разнообразни форми за проверка на знанията, уменията и компетентностите на курсистите 1,5 т.
2.18.	Точно и ясно формулиране на критериите за оценяване на знанията, уменията и компетентностите, информираност на курсистите за тях (за проведени обучения)	3,0	От 10 % до 30 % от преподавателите имат точно и ясно формулирани критерии за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на курсистите. Курсистите са запознати с критериите 0,75 т.	От 31 % до 60 % от преподавателите имат точно и ясно формулирани критерии за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на курсистите. Курсистите са запознати с критериите 1,5 т.

2.19.	Реализирани програми и проекти - национални и международни	3,0	ЦПО или професионалният колеж няма реализирани национални и международни програми и проекти 0 т.	ЦПО или професионалният колеж участва в програми, кандидатстват разработени проекти, но няма класирани такива (регионални, национални, европейски, други международни) 1,0 т.
2.20.	Сътрудничество със социалните партньори на местно и регионално равнище	3,0	ЦПО или професионалният колеж не си сътрудничи със социалните партньори на местно и регионално равнище 0,0 т.	ЦПО или професионалният колеж си сътрудничи със социалните партньори на местно и регионално равнище във връзка с провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация 1,5 т.
3.	Област: Реализация на лицата, придобили професионална квалификация	15		
3.1.	Относителен дял на реализираните лица на пазара на труда по професията (една година след придобиването на професионалната квалификация) от общия брой придобили професионална квалификация - % (за проведени обучения)	3,0	Под 10 % 0,0 т.	От 10 % до 39 % 1,0 т.

			Под 10 %	От 10 % до 39 %
3.2.	Относителен дял на придобилите професионална квалификация, продължили в следваща степен на образование и/или степен на професионална квалификация, от общия брой придобили професионална квалификация - % (за проведени обучения)	2,0	0,5 т.	1,0 т.
3.3.	Степен на удовлетвореност на придобилите професионална квалификация от качеството на професионалната подготовка (за проведени обучения)	3,0	Не е осъществено проучване за степента на удовлетвореност на придобилите професионална квалификация от качеството на професионалната подготовка 0,0 т.	Под 50 % от анкетиранияте са удовлетворени от качеството на професионалната подготовка 0,75 т.
3.4.	Степен на удовлетвореност на работодателите от знанията, уменията и компетентностите на придобилите професионална квалификация и от пригодността им за заетост (за проведени обучения)	4,0	Не е осъществено проучване за степента на удовлетвореност на работодателите от знанията, уменията и компетентностите на придобилите професионална квалификация и от пригодността им за заетост 0,0 т.	Под 50 % от анкетиранияте работодатели са удовлетворени от знанията, уменията и компетентностите на придобилите професионална квалификация и от пригодността им за заетост 0,75 т.
3.5.	Степен на удовлетвореност на работодателите от партньорството с ЦПО или с професионалния колеж ² (за проведени обучения)	3,0	Не е осъществено проучване за степента на удовлетвореност на работодателите от партньорството с ЦПО или институцията по чл. 9, ал. 2 ЗПО 0,0 т.	Под 50 % от анкетиранияте работодатели са удовлетворени от партньорството с ЦПО или институцията по чл. 9, ал. 2 ЗПО 0,75 т.

¹ Уязвими групи - курсисти с увреждания, социално слаби и имигранти

² При проведено проучване с по-малко от 50 % от работодателите - партньори на центрoвете или професионалните колежи, точк